

A poněvadž tento poměr i na dále trvá, není žalovaný crár povinen, vydati výmazné prohlášení.

N e j v y š š í s o u d uznal dle žaloby.

D ů v o d y:

Odvolací soud neposoudil věci správně po právní stránce. Podle poslední věty Šu 2 (1) zákona ze dne 27. dubna 1922, čís. 130 sb. z. a n., obnovena byla i sporná smlouva nájemní na neurčitou dobu s výpovědní lhůtou, stanovenou zvláštními předpisy anebo v místě obvyklou. Pronajímatel může ovšem vypovědět tuto smlouvu nájemní jen za podmínek Šu 1 zák. Z toho nelze však vyvoditi, že oním předpisem zákona obnoveno bylo i smluvní právo nájemcovo na knihovní vklad nájemního práva, omezené na určitou dobu, a že byl odložen závazek nájemcův, že po uplynutí nájemní doby vydá pronajímateli k žádosti prohlášení, potřebné k výmazu tohoto nájemního práva. Tohoto ustanovení neobsahuje zákon o ochraně nájemců, jež lze vzhledem k jeho výjimečné povaze vztahovati jen na případy v něm výslovně uvedené. Ze spisů vyplývá, že před vydáním rozsudku soudu první stolice uplynul; lhůty, na něž bylo omezeno smluvní zajištění nájemního práva podle Šu 1095 obč. zák. (31. ledna 1912 a 1922). Tím vznikla nájemcova smluvní povinnost, vydati výmazné prohlášení, na něm žádané. Oba knihovní vklady vážnou bezdůvodně. Účelem jich bylo podle §§ 1095 a 1120 obč. zák. chrániti nájemce proti nabyvateli domu tím, že právo stalo se patrným knihovně. Tento účel pominul vydáním zákonných předpisů o ochraně nájemců, působících z jiného právního důvodu proti každému vlastníku domu, a jsou nyní ochrany té účastni i nájemci, jichž právo není vloženo do knih. Z tohoto důvodu nebylo třeba ani zvláštního ustanovení zákona o obnově knihovního práva nájemního, a není správně, rozšiřovati ustanovení zákona i na tento případ. Zákon o ochraně nájemců není tudíž na překážku žalobnímu nároku, důsledkem čehož je nárok ten odůvodněn již nájemní smlouvou. Nesprávným je náhled žalované strany, že dovolání bylo podáno pozdě, ježto spor o vydání výmazného prohlášení, byť šlo o vklad nájemního práva, není věcí nájemní ve smyslu §§ 560 a 224, čís. 4 c. ř. s.

Čís. 3520.

I nepřekonatelný odpor jest důvodem rozvodu. Třebas se při rozvodu pro nepřekonatelný odpor nevyžadovalo souhlasu druhého manžela, jest na žalobci, by prokázal skutečnostmi, že se odpor zakládá v chování druhého manžela. K pojmu odporu (nepřekonatelného odporu).

(Rozh. ze dne 20. února 1924, Rv I 1693/23.)

Žaloba manžela o rozvod pro nepřekonatelný odpor byla o b ě m a n i ž š í m i s o u d y zamítnuta. N e j v y š š í s o u d zrušil rozsudky obou nižších soudů a uložil prvému soudu, by doplně řízení, znovu rozhodl.

D ů v o d y:

Žalobce domáhá se rozvodu manželství pro nepřekonatelný odpor. Třebaže § 109 obč. zák. tohoto důvodu mezi ostatními, jen příkladmo zmíněnými rozvodovými důvody neuvádí, nemůže býti pochybnosti o tom, že nepřekonatelného odporu lze použiti za rozvodový důvod, čemuž svědčí § 13 zákona ze dne 22. května 1919, čís. 320 sb. z. a n., kde pod písm. i) se nepřekonatelný odpor za důvod rozluky připouští s tím, že v tomto případě netřeba hned povolovati rozluky, nýbrž že lze napřed uznati na rozvod od stolu a lože a to třebas i vícekrát. To má důvod v tom, jak z důvodové zprávy jde na jevo, by i v případech, kde není zcela nepochybně zjištěno, že běží o nepřekonatelný odpor, nebyli manželé nuceni k trapnému spolužití, nýbrž aby rozvodem bylo teprve prokázáno, že propast, v manželství nastavší, nelze více překlenouti, že se odpor mezi manžely stal nepřekonatelným. Uváží-li se k tomu i ustanovení §u 16 cit. zák. a čl. II. a III. prováděcího nařízení ze dne 27. června 1919, čís. 362 sb. z. a n., nutno dojíti k úsudku, že se při rozvodu nevyžaduje odpor v tom přísném pojetí jako u rozluky a že zejména souhlasu druhého manžela není třeba. Přes to však nelze se spokojiti pouhým tvrzením nepřekonatelného odporu a nelze ovšem také povolit rozvod manželství pro odpor žalobcův jeho vlastním chováním vzniklý, nýbrž musí tento odpor míti svůj základ v chování druhého manžela. Odpor i nepřekonatelný odpor jest určitý duševní citový stav, jež přímým důkazem nelze prokázati a dlužno naň usuzovati ze zevních skutečností, jež dle povahy, letory, a vzdělání manželů různým způsobem se objevují, jež soudu jest zjistiti a z nich usuzovati, zda lze za to míti, že tu odpor, po případě nepřekonatelný odpor je, zda ho tedy možno míti za prokázaný. V té příčině žalobce v žalobě a ve svém přednesu uváděl různé skutečnosti, o nichž tvrdí, že ho přiměly k tomu, by manželku opustil a že v těchto skutečnostech byl vznik nepřekonatelného odporu, jenž dalším žitím se ještě stupňoval. O vzniku odporu vedl důkaz svědkem Josefem B.-ou a výsledkem stran. Žalovaná manželka popřela sice ony skutečnosti, uvedla však ve svém přednesu, že se nechce do společné domácnosti vrátiti, že má k manželovi nepřekonatelný odpor, jelikož ji i dítě — dle dalších spisů měsíc před porodem — opustil v nejhorší době, aniž se celou dobu o ni staral, přes to však vzpírá se svoliti k rozvodu. Oba manželé uvádějí pro svůj odpor různé skutečnosti, o nichž byl důkaz svědky nejen nabídnut, nýbrž i proveden, nebyla však žádná zjištění učiněna, takže vzhledem k tomu není tu podkladu pro úsudek, zda lze mluvit o odporu, a tím ovšem jest odňata i možnost dovolacímu soudu, by přezkoumal rozsudek odvolacího soudu, jenž si pro své rozhodnutí potřebných zjištění nezjednal, a jest tedy řízení kusým.

Čís. 3521.

Ku povolení zajišťovací exekuce eráru pro osobní daň dosud nepředepsanou, ale již splatnou, není třeba exekučního titulu; stačí osvědčení »hrozících inkvisicí«.

(Rozh. ze dne 26. února 1924, R I 98/24.)